

**PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE
SRBIJA-BOSNA I HERCEGOVINA 2014-2020**

Finansiran u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći

ZAJEDNIČKE IDEJE ZA BOLJU BUDUĆNOST

**DRUGI POZIV ZA DOSTAVLJANJE
PRIJEDLOGA PROJEKATA**

Program kofinansira
Evropska unija

PROGRAMSKA OBLAST:

OSNOVNE KARAKTERISTIKE PROGRAMSKE OBLASTI:

Ukupna površina: 32.014,18 km²
Površina u Srbiji: 15.370 km²
Površina u BiH: 16.644,18 km²
Ukupan broj stanovnika: 2.662.702
Broj stanovnika u Srbiji: 1.072.271
Broj stanovnika u BiH: 1.590.431
Dužina granice: 370,90 km
Broj jedinica lokalne samouprave u Srbiji: 31
Broj jedinica lokalne samouprave u BiH: 67

U SRBIJI PRIHVATLJIVU OBLAST ČINE TERITORIJE SLJEDEĆIH GRADOVA I OPŠTINA: Sremski okrug (Sremska Mitrovica, Šid, Indija, Irig, Ruma, Stara Pazova, Pećinci), Mačvanski okrug (Šabac, Bogatić, Loznica, Vladimirci, Koceljeva, Mali Zvornik, Krupanj, Ljubovija), Zlatiborski okrug (Bajina Bašta, Kosjerić, Užice, Požega, Čajetina, Arilje, Priboj, Nova Varoš, Prijepolje, Sjenica) i Kolubarski okrug (Valjevo, Osečina, Ub, Lajkovac, Mionica, Ljig).

U BOSNI I HERCEGOVINI PRIHVATLJIVU OBLAST ČINE TERITORIJE SLJEDEĆIH JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE: Brčko distrikt BiH, Gradačac, Doboj Istok, Gračanica, Srebrenik, Čelić, Lopare, Ugljevik, Donji Žabar, Domaljevac-Šamac, Modriča, Odžak, Osmaci, Banovići, Bijeljina, Brod, Bratunac, Han Pijesak, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Milići, Orašje, Pelagićevo, Petrovo, Sapna, Srebrenica, Šamac, Šekovići, Teočak, Tuzla, Vlasenica, Vukosavlje, Zvornik, Živinice, Trnovo RS, Istočna Ilidža, Istočno Novo Sarajevo, Vogošća, Istočni Stari Grad, Vareš, Visoko, Fojnica, Višegrad, Rogatica, Sokolac, Pale, Pale (FBiH), Novo Goražde, Rudo, Čajniče, Goražde, Foča (FBiH), Foča, Kalinovik, Trnovo, Hadžići, Ilidža, Novi Grad Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Ilijaš, Breza, Kiseljak, Kreševo, Olovo, Centar Sarajevo i Novo Sarajevo.

SADRŽAJ

Uvod	5
Unapređenje zapošljivosti radne snage i povećanje mogućnosti zapošljavanja	
Jačanje perspektiva zapošljavanja u sektoru za sport osoba sa invaliditetom – STEPIn	6
Premošćavanje	8
ENHANCE – Podrška za unapređenje konkurentnosti i zapošljavanja	10
Podrška uspostavljanju i poboljšanju mehanizama za podršku samozapošljavanju kroz saradnju inovativnih lokalnih zajednica i novih preduzeća u prekograničnom području – SYSTEM	12
Poboljšanje zapošljivosti pripadnika ranjivih kategorija u društvu pružanjem novih znanja i vještina	14
Zajedno u obrazovanju za zapošljivost i zapošljavanje „3E“	16
Zdravi i bezbjedni gastronomski proizvodi kao potencijal za novo zapošljavanje	18
Poboljšanje održivog planiranja zaštite životne sredine i promocija biodiverziteta	
Opštine sa nula otpada	20
Unapređenje kapaciteta javnih službi u oblasti upravljanja otpadom u prekograničnom regionu	22
Uspostavljanje sistema održivog upravljanja kabastim otpadom na teritoriji gradova Užice i Tuzla – BWL	24
Unapređenje sistema upravljanja za intervencije u vanrednoj situaciji	
Poboljšanje spremnosti za hitne intervencije i koordinisani odgovor u pograničnom području Srbije i Bosne i Hercegovine	26
CoPRIS: Tehničko jačanje službi zaštite i spasavanja za brzo djelovanje u kriznim situacijama	28
Unapređenje upravljanja sistemom zaštite od požara u prekograničnom području Bosne i Hercegovine i Srbije	30

UVOD

Prekogranična saradnja zauzima centralno mjesto u procesu proširenja Evropske unije. Kroz stvaranje uslova i kreiranje okvira za rad na zajedničkim izazovima, ostvaruju se strateški ciljevi prekogranične saradnje: promocija dobrosusjedskih odnosa, podsticanje društveno-ekonomskog razvoja i jačanje procesa evropskih integracija. Kroz Instrument pretpristupne pomoći (IPA), Evropska unija obezbjeđuje finansijska sredstva za programe prekogranične saradnje te i na ovaj način daje podršku zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Program prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina promoviše ekonomski i društveni razvoj i teži smanjenju relativne izolovanosti pograničnih područja. Ovaj program uspostavljen je još u decembru 2007. godine, a njegova implementacija počela je naredne godine. Korisnici iz Srbije i Bosne i Hercegovine do sada su zajednički implementirali 62 projekta u vrijednosti od 19,5 miliona eura. Riječ je o zajedničkim inicijativama u oblasti zaštite okoliša, prevencije prirodnih katastrofa i reagovanja u vanrednim situacijama, podrške zapošljavanju, zaštite kulturnog naslijeđa, jačanja turizma, obrazovanja i slično. U realizaciji ovih projekata učestvovalo je 219 institucija/organizacija iz dvije zemlje. U tom smislu, Program je dao značajan doprinos unapređenju dobrosusjedskih odnosa, naročito između lokalnih zajednica u programskom području te pri tome doprinio ekonomskom i društvenom razvoju programskog područja. Implementacija zajedničkih projekata za dobrobit stanovništva u programskom području nastaviti će se i kroz Treći poziv za dostavljanje prijedloga projekata, a potom i kroz novi IPA Program prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2021–2027 za koji je Evropska unija izdvojila 14 miliona eura.

Ova brošura je kompilacija projekata iz Drugog poziva za dostavljanje prijedloga projekata u okviru IPA Programa prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2014–2020. U ovom pozivu implementirano je 13 projekata ukupne vrijednosti 4.137,017.44 eura, sedam u oblasti unapređenja zapošljivosti radne snage i povećanja mogućnosti zapošljavanja, tri u oblasti unapređenja održivog planiranja zaštite životne sredine i promovisanja biodiverziteta te tri projekta koja se bave unapređenjem sistema upravljanja za intervencije u vanrednim situacijama. U nastavku vam donosimo kratki pregled planiranih aktivnosti, rezultata i ciljeva ovih trinaest projekata. Više informacija o svim projektima implementiranim u okviru ovog programa te programskim aktivnostima i aktualnostima dostupno je na internet stranici Programa na adresi: www.srb-bih.org i na programskoj Facebook stranici: www.facebook.com/ipa.cbc.srbbih.

JAČANJE PERSPEKTIVA ZAPOSRLJAVANJA U SEKTORU ZA SPORT OSOBA SA INVALIDITETOM – STEPin

PARTNERI NA PROJEKTU: Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine, Paraolimpijski komitet Bosne i Hercegovine (BiH), Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Univerzitet Novi Sad (Srbija) i Tekvondo klub „Dragon“ (Srbija).

CILJ PROJEKTA: Kreiranje novih prilika zapošljavanja u sektoru za sport za osobe sa poteškoćama i uspostavljanje „STEPin“ platforme za potrebe promocije novostechenih vještina i prilika za zapošljavanje.

TRAJANJE PROJEKTA:
maj 2021 - august 2022

UKUPNA VRIJEDNOST:
141,347.73 eura

EU KOFINANSIRANJE:
120,145.57 eura

AKTIVNOSTI:

„STEPin“ projekat nastao je kao rezultat istraživanja sprovedenog u okviru projekta „Parainspired“ koji je uspješno realizovan tokom Prvog poziva. Kao jedan od gorućih problema u spomenutom izvještaju naveden je nedostatak stručnog kadra u sektoru za sport osoba sa invaliditetom.

Sektor za sport sa invaliditetom predstavlja novi i prilično inovativan dio tržišta rada u prekograničnom regionu, koji do sada nije bio uključen u tradicionalne nastavne planove i programe, ali je podržan od pojedinaca koji dolaze iz različitih sfera sporta, kao što su treneri, sportski administratori, profesori sporta i fizičke aktivnosti te svršnici zdravstvenih i medicinskih studija.

Posebna pažnja tokom implementacije „STEPin“ projekta bit će posvećena uspostavljanju „STEPin“ platforme koja će ponuditi mogućnosti online obrazovanja. Ključne aktivnosti projekta su kreirane s ciljem unapređenja vještina u radu sa osobama sa invaliditetom u sportu i to kroz učešće u online „STEPin“ edukaciji, kao i praktičnim sesijama gdje učesnici „STEPin“ edukacije mogu primijeniti usvojeno znanje. Također, predviđene su i jobshadowing aktivnosti (rad u vidu međusobnog praćenja) kroz koje će se učesnici moći oprobati u radu sa osobama sa invaliditetom u sportu. Pored toga, ova platforma će ponuditi i praktične obrazovne sesije koje će se fokusirati na pružanje znanja i vještina onima koji bi željeli da postanu međunarodno sertifikovani klasifikatori, odnosno ponuditi će mogućnost odabranim kandidatima da iz prve ruke iskuse rad međunarodnih klasifikatora.

Sajmovi zapošljavanja u Sarajevu i Rumi, koje će organizovati projektni partneri, okupit će sve interesne grupe u cilju promocije dosadašnjeg rada u ovom sektoru, te zapošljavanja mladih osoba. Pored pružanja pristupa novim uslugama i olakšavanja zapošljavanja, „STEPin“ će doprinijeti socijalnoj inkluziji preko granice

poboljšavajući šanse za osobe sa invaliditetom da se bave sportom.

Iako se primarno bavi neformalnom edukacijom u sportskom sektoru za osobe sa invaliditetom, partneri na projektu se nadaju da će ovaj projekat poslužiti i kao vodilja ili podsticaj da se u prekograničnom području Srbije i Bosne i Hercegovine aktivno radi na uvođenju adaptivnih programa u visokoškolskim institucijama.

PREMOŠĆAVANJE

PARTNERI NA PROJEKTU: Užički centar za ljudska prava i demokratiju (Srbija), Privredna komora Kantona Sarajevo (BiH) i Ekonomska škola Užice (Srbija)

CILJ PROJEKTA: Prevažići problem nedostatka kvalifikovanog i dobro obučenog osoblja u turističkoj privredi Zlatiborskog okruga i Kantona Sarajevo kroz unapređenje kvalifikacija teško zapošljivih žena i niskokvalifikovanih osoba.

TRAJANJE PROJEKTA:
juni 2021 - novembar 2022

UKUPNA VRIJEDNOST:
174,442.68 eura

EU KOFINANSIRANJE:
148,276.28 eura

AKTIVNOSTI:

Unapređenje usluga u turizmu u skladu sa tržišnim zahtjevima i podsticanje zapošljivosti mladih žena i žena koje su teško zapošljive osnovni je imperativ ovoj projekta. Projektni partneri će kroz projekat pokušati da doprinesu povećanju održive zapošljivosti kroz

jačanje kapaciteta mladih ljudi i osoba kojima je potrebna profesionalna prekvalifikacija kako bi brže došli do posla.

Ostvarenje cilja predviđeno je kroz nekoliko različitih vrsta aktivnosti koje su prvenstveno usmjerene na edukaciju budućih radnika u turizmu. Kako bi se obezbijedilo njihovo što uspješnije obrazovanje, u okviru projekta bit će opremljena dva centra za edukaciju, jedan u sklopu Privredne komore Kantona Sarajevo, a drugi u sklopu Ekonomske škole u Užicu.

Edukacija i prenos znanja direktnim korisnicima projekta obuhvatiće obuku za mentore u kompanijama koji bi trebali steći nova znanja i vještine za budući rad sa polaznicima obuke za ugostiteljska zanimanja: konobar/somelijer, kuhar, spremačica/sobarica, recepcioner i animator u turizmu. Teorijski dio obuke bit će održan u pomenutim centrima, dok je praktični dio obuke planiran u ugostiteljskim objektima. Pretpostavka je da će upravo ugostiteljski objekti kojima nedostaje radna snaga biti zainteresovani da budu domaćini ovog programa čime će se omogućiti i zapošljavanje dijela novo-obučenih radnika.

S obzirom na konstantno povećanje potreba za radnom snagom u oblasti turizma, nastalo usljed širenja turističkih kapaciteta i ponude, projektni partneri su planirali i promociju zanimanja u turizmu u osnovnim i srednjim školama Zlatiborskog okruga i Kantona Sarajevo. Cilj promocije je da se učenici i njihovi roditelji detaljnije upoznaju sa mogućnostima koje se mladima pružaju na tržištu rada.

Projektni partneri smatraju da će ovaj projekat doprinijeti povećanju turističkih potencijala, poboljšanju turističke slike regiona i na kraju rezultirati turistima koji su zadovoljni uslugama u prekograničnom regionu..

ENHANCE – PODRŠKA ZA UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI I ZAPOSRLJAVANJA

PARTNERI NA PROJEKTU: Privredna/Gospodarska komora Federacije (BiH), Privredna komora Srbije (Srbija), Centar za edukaciju i podizanje svijesti o potrebi povećanja energetske efikasnosti – Energis (BiH).

CILJ PROJEKTA: Kroz izgradnju kapaciteta za saradnju i komercijalizaciju malih i srednjih preduzeća iz tri sektora (drvena, prehrambena i metaloprerađivačka industrija) te izgradnju i rast zelenih i pametnih inovacija, ovaj projekat nastoji da doprinese jačanju ekonomskog rasta i održivih mogućnosti za zapošljavanje u Sarajevskoj makroregiji i Zlatiborskom okrugu.

TRAJANJE PROJEKTA:
juli 2021 - juni 2023

UKUPNA VRIJEDNOST:
200,675.46 eura

EU KOFINANSIRANJE:
170,522.46 eura

AKTIVNOSTI:

Mala i srednja preduzeća (MSP) iz sektora drvne, prehrambene i metaloprerađivačke industrije prekograničnog područja Sarajevske makroregije i Zlatiborskog okruga, kroz ovaj projekat dobit će mogućnost da učestvuju u seminarima i radionicama za razvoj alata za procjenu tržišta i poboljšanje inovacijskih ka-

paciteta, izradu strategija za brendiranje proizvoda i izvoz. S druge strane nezaposleni će dobiti priliku da se dodatno obuču i povežu sa potencijalnim poslodavcima u dvije države. U projektne aktivnosti bit će uključeno 90 firmi, po 45 iz Zlatiborskog okruga i Sarajevske makroregije, odnosno, po 15 firmi iz svakog od tri sektora iz obje države, kao i minimalno 90 zaposlenih i 40 nezaposlenih lica.

Projektom je predviđeno pružanje podrške razvoju kapaciteta MSP i tržišne inteligencije za inovacije i komercijalizaciju proizvoda i usluga.

Zajednička saradnja doprinijet će umrežavanju i uspostavljanju sektorski orijentisanih prekograničnih inovacionih mreža koje uključuju MSP, istraživačke organizacije i javnu upravu.

Partneri očekuju da će, između ostalog, projektne aktivnosti ojačati direktne kontakte preduzeća iz pograničnih oblasti, pružiti nova znanja, kako već zaposlenima u ovim industrijskim granama, tako i jednom broju nezaposlenih i time poboljšati njihove šanse da nađu adekvatno zaposlenje. Također, projektom se unapređuje i međukomorska saradnja Srbije i Bosne i Hercegovine.

PODRŠKA USPOSTAVLJANJU I POBOLJŠANJU MEHANIZAMA ZA PODRŠKU SAMOZAPOSRLJAVANJU KROZ SARADNJU INOVATIVNIH LOKALNIH ZAJEDNICA I NOVIH PREDUZEĆA U PREKOGRANIČNOM PODRUČJU – SYSTEM

PARTNERI NA PROJEKTU: Općina Novo Sarajevo (BiH), Krovna organizacija mladih Srbija (Srbija), Općina Ilijaš (BiH)

CILJ PROJEKTA: Projekat ima za cilj povećanje mogućnosti zapošljavanja kroz zajedničke aktivnosti na razvoju novih mehanizama za podršku samozapošljavanju, primjenu novih metodologija i zajedničkih programa, obrazovanje te prenos znanja i aktivnosti na podizanju svijesti u prekograničnom području Bosne i Hercegovine i Srbije.

AKTIVNOSTI:

Imajući u vidu problem nedostatka saradnje između ključnih zainteresovanih strana, kao i nedostatka sistemске podrške razvoju poslovnih ideja, kroz projekat „SYSTEM“ planirane su aktivnosti koje podrazumijevaju uspostavljanje saradnje kroz lokalna partnerstva za zapošljavanje, izradu baze privrednih subjekata u partnerskim općinama/gradu, izradu Lokalnog akcionog plana za zapošljavanje i samozapošljavanje, izradu web portala te drugih alata.

Kako bi se ojačale poslovne i preduzetničke vještine i kapaciteti mladih ljudi za započinjanje vlastitog posla, projektom je planirana edukacija koja za cilj ima jačanje preduzetničkih vještina, kao i edukacija o razvoju inovativnih proizvoda ili usluga. Mladima će biti pružena mentorska podrška za najbolje poslovne ideje. Pored navedenog, predviđena je i razmjena najboljih praksi u ovoj oblasti.

Svijest o potrebi za pružanjem sistemске podrške razvoju preduzetništva je, kako u Srbiji, tako i u Bosni i Hercegovini, još uvijek na niskom nivou. Stoga će se kroz projekat realizovati aktivnosti kao što su pružanje podrške za uključivanje u međunarodne mreže preduzetnika, apliciranje na dostupne EU fondove, te pronalaženje drugih izvora finansiranja, uključujući i kredite. Kroz projekat će također biti izrađen i vodič „Kako pokrenuti vlastiti posao?“ te publikacija „Uspješne preduzetničke priče“.

Sve navedene aktivnosti trebale bi direktno da doprinesu povećanju zapošljivosti, tako što će pomoći građanima koji žive na teritoriji jedinica lokalne samouprave uključenih u projekat, a pogotovo mladima, da pokrenu vlastiti poslovni poduhvat, pronađu svoje klijente i opstanu na tržištu.

TRAJANJE PROJEKTA:
maj 2021 - maj 2023

UKUPNA VRIJEDNOST:
152,294.97 eura

EU KOFINANSIRANJE:
123,167.97 eura

POBOLJŠANJE ZAPOSRLJIVOSTI PRIPADNIKA RANJIVIH KATEGORIJA U DRUŠTVU PRUŽANJEM NOVIH ZNANJA I VJEŠTINA

PARTNERI NA PROJEKTU: Caritas Šabac (Srbija), Centar za profesionalnu rehabilitaciju, prekvalifikaciju i osposobljavanje osoba sa invaliditetom i drugih teško zapostavljenih grupa PROREHA, Sarajevo (BiH), Opština Bogatić (Srbija), Ustanova za obrazovanje odraslih – Socijalni obrazovni centar, Banja Luka (BiH)

CILJ PROJEKTA: Projekat ima za cilj da, kroz pružanje konkretnih znanja i vještina, unaprijedi položaj i poveća mogućnosti zapošljavanja pripadnika ranjivih kategorija u društvu u području gdje je stopa nezaposlenosti inače visoka.

AKTIVNOSTI:

Neformalno obrazovanje dobija sve veći značaj u modernom društvu, prije svega zbog fleksibilnosti i mogućnosti da se prilagodi potrebama pojedinca, odnosno društva i tržišta rada. Međutim, često ovaj vid obrazovanja nije dostupan svima. Upravo iz tog razloga nastao je projekat koji će neformalno obrazovanje približiti onima kojima i jeste najpotrebnije. Projektom je planirano osamnaest različi-

TRAJANJE PROJEKTA:
april 2021 - mart 2023

UKUPNA VRIJEDNOST:
220,334.40 eura

EU KOFINANSIRANJE:
187,284.24 eura

tih obuka (devet u Srbiji i devet u Bosni i Hercegovini) za ukupno 120 osoba sa invaliditetom i 240 nezaposlenih osoba, koje će biti obučene za pružanje socijalnih usluga. Nakon toga, osam polaznika će biti uključeno u programe stručne prakse. Planirane su obuke za pružanje usluga pomoći u kući, usluga ličnog asistenta ili ličnog pratioca, zatim obuke koje se tiču projektnog planiranja, menadžmenta u socijalnoj zaštiti i socijalnog preduzetništva, te one o urbanom uzgajanju ljekovitog bilja, jestivog cvijeća i mikrobilja. Izabrane su oblasti u kojima je utvrđeno da postoji potreba za kvalifikovanom radnom snagom i deficit adekvatno obučениh radnika kako bi polaznici po završetku obuke imali što veću mogućnost za zaposlenje. Navedene obuke pokrivaju potrebe osoba sa invaliditetom, kako onih niže obrazovanih, tako i visokoobrazovanih. Projektom je planiran i proces akreditacije ovih obuka kod nadležnih tijela, te će certifikati o obavljenim obukama imati nacionalnu validnost.

Mnogostruku korist projekta osjetit će kako direktni i indirektni korisnici, tako i sistemi socijalne zaštite obje države, poslodavci iz sektora u programskom području, a na kraju i sami realizatori obuka koji će razmijeniti i unaprijediti znanja iz pomenutih oblasti.

ZAJEDNO U OBRAZOVANJU ZA ZAPOSRLJIVOST I ZAPOSRLJAVANJE „3E“

PARTNERI NA PROJEKTU: Grad Šabac (Srbija), Grad Visoko (BiH)

CILJ PROJEKTA: Rješavanje problema nedostatka obučene radne snage u metalnoj industriji u području gradova Šabac i Visoko.

AKTIVNOSTI:

Gradovi Šabac i Visoko, će kroz implementaciju projekta „3E“ doprinijeti smanjenju nedostatka radne snage u metalnoj industriji na području oba grada kao i povećanju mogućnosti zapošljavanja na području Mačvanskog okruga i Zeničko-dobojskog kantona.

Namjera Grada Šapca je podjela svih znanja i iskustava stečenih u dosadašnjem radu lokalnog partnerstva za zapošljavanje i projekata vezanih za ideju razvoja trening centra u Šapcu koji svojom ponudom različitih akreditovanih treninga za

unapređenje znanja i vještina nezaposlenim licima odgovora na potrebe tržišta rada.

Grad Visoko će, slijedeći primjer i koristeći iskustvo Grada Šapca, osnovati svoj trening centar i razviti lokalni akcioni plan zapošljavanja koji će specifičnim mjerama doprinijeti

TRAJANJE PROJEKTA:

april 2021 - decembar 2022

UKUPNA VRIJEDNOST:

165,643.99 eura

EU KOFINANSIRANJE:

140,118.25 eura

smanjenju nezaposlenosti na području Grada Visoko.

Opremanjem posebnog prostora za praktičnu nastavu za zavarivanje i upravljanje viljuškarom, Šabac proširuje svoj trening centar, dok će novo-otvoreni trening centar u Visokom biti opremljen za obuku varilaca, operativno korištenje 3D štampe te rad na numerički upravljanoj CNC glodalici. Obukom trenera, a kasnije i obukama radnika, direktno se odgovara trenutnim potrebama radne snage u metalnoj industriji u području Šapca i Visokog.

Duga tradicija saradnje između dva grada dodatno će biti unaprijeđena ovim projektom. Projektni tim vjeruje da će se uspjehom realizacijom aktivnosti unaprijediti znanja i sposobnosti nezaposlenih kroz sticanje novih praktičnih vještina u realnim radnim okolnostima, što će kasnije doprinijeti bržem pronalaženju adekvatnih poslova.

ZDRAVI I BEZBJEDNI GASTRONOMSKI PROIZVODI KAO POTENCIJAL ZA NOVO ZAPOSŁLJAVANJE

PARTNERI NA PROJEKTU: Srednja stručna škola „Branko Radičević”, Ruma (Srbija), Srednjoškolski centar „Petar Kočić” Zvornik (BiH) i Udruženje „Limitless”, Beograd (Srbija)

CILJ PROJEKTA: Cilj projekta je da kroz prekograničnu saradnju doprinese kreiranju podsticajnog okruženja za zapošljavanje mladih te u isto vrijeme poveća mogućnost za mlade da nakon završetka obrazovanja lakše dođu do posla.

AKTIVNOSTI:

Projekat je namijenjen osobama starosne dobi 15-24 godine. Mladi su prepoznati kao teže zapošljiva grupa stanovništva kojoj je otežana profesionalna inkluzija uslijed globalnih barijera koje su prisutne na Zapadnom Balkanu. Koncept projekta zasnovan je na nacionalnim strategijama pograničnog područja i inicijativama Evropske unije iz oblasti unapređenja položaja mladih. Krajnje korisnike čine mladi koji se profiliraju za kuhare i ugostiteljske radnike. Ideja projekta je da se mladima ponude uslovi za sticanje savremenih znanja, vještina i profesionalnog iskustva koji su im neophodni za uspješan rad u realnom radnom okruženju.

Tokom projekta, dvije školske kuhinje bit će opremljene savremenom ugostiteljskom opremom koja je u skladu sa HAC-CAP standardom. Škole će kroz pokretanje preduzeća i školskih restorana, imati priliku da učenicima pruže savremene i realne uslove za sticanje radne prakse koja je neophodna za bolje pozicioniranje na tržištu rada. Za potrebe razvoja poslovanja školskih restorana bit će pokrenuta dva programa novih gastronomskih proizvoda koji su u skladu sa zdravom i bezbjednom ishranom čime se pretenduje na razvoj svijesti u društvu o značaju zdrave

i antialergijske ishrane, posebno kod djece i mladih osoba. Tokom trajanja projekta organizovat će se obuke za profesore i mlade o osnovama zdrave i bezbjedne ishrane, kao i radionice za mlade osobe sklone gojaznosti i roditelje čija djeca imaju probleme sa alergijama koje su izazvane neadekvatnom ishranom. U drugoj godini implementacije projekta bit će organizovane dvije studentske prekogranične posjete gdje će mladi iz Rume i Zvornika imati priliku da se upoznaju, druže i razmjene profesionalna iskustva.

TRAJANJE PROJEKTA:

maj 2021 - novembar 2022

UKUPNA VRIJEDNOST:

252,466.07 eura

EU KOFINANSIRANJE:

214,596.16 eura

Novoopremljene školske kuhinje omogućit će mladima da se profesionalno razvijaju u skladu sa tržišnim trendovima. Ulaganjem u obrazovne kapacitete srednjih stručnih škola, ovaj projekat pruža aktivnu podršku mladima, a partneri na projektu smatraju, da će

kroz njegovu uspješnu implementaciju, povećati interes mladih za obrazovni profil kuhara i ugostitelja koji su deficitarni na tržištu rada, čime će dati značajan doprinos unapređenju mogućnosti za zapošljavanje mladih.

Unapređenje saradnje u pograničnom području ostvarit će se i kroz kontinuiranu saradnju dvije obrazovne institucije, koje će, u tom smislu, pokrenuti internet portal na kojem će se oba pogranična područja predstaviti kroz baze privrednih subjekata i nezaposlenih lica čije će aktivno povezivanje biti omogućeno putem samog portala.

OPŠTINE SA NULA OTPADA

PARTNERI NA PROJEKTU: Centar za energiju, okolinu i resurse – CENER 21 (BiH) i Inženjeri zaštite životne sredine - EEG (Srbija)

CILJ PROJEKTA: Kroz primjenu zajedničkih akcija baziranih na principima nula otpada i cirkularne ekonomije, projekat nastoji da ojača održivi razvoj zaštite životne sredine i promociju biodiverziteta.

AKTIVNOSTI:

Ovim projektom, u Srbiji i Bosni i Hercegovini razvija se koncept „Nula otpada” kojim se promoviše upravljanje resursima prije upravljanja otpadom, odnosno smanjenje nastanka otpada na njegovom izvoru. Ovaj pristup zahtijeva promjenu do sada stečenih navika i kulture življenja, na prvo mjesto stavljajući smanjenje korištenja materijala i energije.

TRAJANJE PROJEKTA:
mart 2021 - februar 2023

UKUPNA VRIJEDNOST:
413,608.44 eura

EU KOFINANSIRANJE:
351,567.17 eura

Projektne aktivnosti se sprovode u šest pilot opština: Visoko, Ilijaš i Centar Sarajevo u BiH i Bajina Bašta, Vladimirici i Krupanj u Srbiji. Za navedene opštine u okviru projekta kreirat će se akcioni planovi za nula otpada, koji se mogu integrisati u lokalni plan upravljanja otpadom. Stručnjaci iz ove oblasti ta-

kođer će kreirati investiciono-tehničku dokumentaciju baziranu na konceptu nula otpada te razviti interaktivnu GIS mapu divljih deponija u svakoj opštini. Ovakve mape će javnim komunalnim preduzećima uveliko olakšati lociranje deponija, a projekat će dodatno osigurati čišćenje po jedne deponije na području svake od ovih šest opština.

Stanovništvu pilot opština bit će dodijeljeni setovi kanti za odvojeno prikupljanje otpada, kao i komposter za zbrinjavanje organskog otpada. S ciljem unapređenja sistema upravljanja komunalnim otpadom, u okviru projektnih aktivnosti bit će nabavljena oprema za javna komunalna preduzeća, zavisno od njihovih potreba.

Realizacija ovih aktivnosti pripremit će tlo za razvoj cirkularne ekonomije i koncepta nula otpada u prekograničnom području, a pilot opštine istaći kao „pokretače” održivog modela upravljanja otpadom u regionu.

Kako svijet ostaje na mladima, najefikasniji način za njihov aktivan angažman je školski vannastavni program. U šest pilot opština izabrano je šest pilot srednjih škola koje će sprovoditi edukacije o cirkularnoj ekonomiji i konceptu nula otpada kroz vannastavni program, te će im, za realizaciju praktične nastave, u okviru projekta biti obezbijedena oprema za recikliranje.

Značaj projekta „Opštine sa nula otpada” ogleda se u širem uticaju koji će proizaći iz implementacije projektnih aktivnosti koje će rješavanje problema u sistemu upravljanja otpadom usmjeriti ka konceptu nula otpada i konačno ka zajedničkoj tranziciji ka cirkularnoj ekonomiji.

UNAPREĐENJE KAPACITETA JAVNIH SLUŽBI U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM U PREKOGRANIČNOM REGIONU

PARTNERI NA PROJEKTU: Pokrajinski sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine (Kancelarija Sremski okrug) Novi Sad (Srbija), Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, Banja Luka (BiH), Republička uprava za inspeksijske poslove (Inspektorat Republike Srpske) – Područno odjeljenje Bijeljina (BiH) i JNU Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske, Banja Luka (BiH)

TRAJANJE PROJEKTA:
april 2021 - oktobar 2022

UKUPNA VRIJEDNOST:
516,938.13 eura

EU KOFINANSIRANJE:
439,345.71 eura

CILJ PROJEKTA: Kao što i sam njegov naziv sugeriše, cilj ovog projekta je povećati efikasnost javnih usluga i praksi u vezi sa upravljanjem čvrstim otpadom i otpadnim vodama kroz zajedničke inicijative sa obje strane granice te na taj način unaprijediti održivo planiranje zaštite životne sredine i promociju biodiverziteta.

AKTIVNOSTI:

Jačanje sistema upravljanja otpadom i otpadnim vodama i jačanje kapaciteta administracije u oblasti zaštite životne sredine i inspekcije za zaštitu životne sredine kontinuirana je aktivnost ovog projekta koji je usmjeren na izgradnju stručnih kapaciteta kroz organizaciju stručnih seminara, okruglih stolova i radionica.

Pored stručnih, projektom je planirano i unapređenje tehničkih kapaciteta. Inspekcija za zaštitu životne sredine bit će opremljena novim terenskim vozilima i kompjuterskom opremom, a bit će nabavljena i mobilna laboratorija za brzu detekciju zagađujućih materija ispuštenih u vodu, kao i stacionarna laboratorijska oprema namijenjena kontroli čvrstog otpada, prva takve vrste u Republici Srpskoj. U toku trajanja projekta, a nakon nabavke nove opreme, planirano je sprovođenje laboratorijskih analiza otpadnih voda i razmjena rezultata i iskustava među laboratorijama.

Projektom je planirano unapređenje saradnje institucija sa građanima i ekološkim. Kao osnov za buduću saradnju bit će izrađena mobilna aplikacija putem koje će građani moći vršiti prijave ekoloških problema, prvenstveno divljih deponija.

Sve projektne aktivnosti usmjerene su ka cilju da javne usluge organa vlasti u oblasti upravljanja otpadom u prekograničnom regionu budu podignute na viši nivo, a kapaciteti subjekata zaštite životne sredine unaprijeđeni. Pokrajinski sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine i Ministarstvo za prostorno planiranje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske planiraju potpisati Protokol o saradnji s ciljem uspostavljanja dugoročne saradnje u oblasti planiranja i sprovođenja politike zaštite životne sredine na projektnom području i šire, čime će obezbijediti održivost projektnih rezultata.

USPOSTAVLJANJE SISTEMA ODRŽIVOG UPRAVLJANJA KABASTIM OTPADOM NA TERITORIJI GRADOVA UŽICA I TUZLE - BWL

PARTNERI NA PROJEKTU: Javno komunalno preduzeće Regionalna deponija „Duboko” Užice (Srbija), Javno komunalno preduzeće „Komunalac” Tuzla (BiH) i Centar za ekologiju i energiju Tuzla (BiH)

CILJ PROJEKTA: Unapređenje efikasnosti javnih usluga u oblasti upravljanja otpadom kroz uspostavljanje sistema održivog upravljanja kabastim otpadom, na teritoriji gradova Užica i Tuzle.

AKTIVNOSTI:

Uvođenje novog sistema za upravljanje kabastim otpadom predstavlja veliki izazov za javni sektor i lokalnu zajednicu u cijelosti. rojekat, sa akronimom „Manje kabastog otpada“ pravi iskorak u upravljanju kabastim otpadom i za Republiku Srbiju i za Bosnu i Hercegovinu. Regionalna deponija Duboko iz Užica, JKP Komunalac i Centar za ekologiju i energiju iz Tuzla već treći put sarađuju na projektu prekogranične saradnje u oblasti upravljanja otpadom u gradovima Užice i Tuzla. Projektni

partneri imaju za cilj unaprijediti efikasnost upravljanja otpadom i vjeruju da će i ovog puta uspjeti u svojoj namjeri te da će dostignuća ovog projekta biti podstrek i za neke buduće projektne ideje.

Projekat predviđa koncipiranje i razradu nove prakse koja podrazumijeva ograničavanje vremena i lokacija za odlaganje kabastog otpada. Ovo prevashodno podra-

zumijeva definisanje logistike upravljanja otpadom (lokacije, termini), a zatim i infrastrukturno opremanje komunalnog sektora (nabavka kontejnera, opremanje reciklažnih dvorišta, nabavka specijalne opreme za sitnjenje otpada).

Imajući u vidu činjenicu da je riječ o višedecenijskom problemu koji se temelji na lošim navikama i neadekvatnim javnim politikama u ovoj oblasti, partneri na projektu će, paralelno sa infrastrukturnim opremanjem, raditi na edukaciji kadrova angažovanih u komunalnom sektoru, ali i informisanju i edukaciji stanovništva. U tom smislu, projektom je predviđen niz treninga za operatere sistema i kreatore

javnih politika, kao i niz informativnih sastanaka sa stanovništvom Užica i Tuzle, a što će biti popraćeno i medijskom kampanjom u obje lokalne zajednice. Kroz projekt će također biti mapirano i očišćeno osam ilegalnih deponija kabastog otpada u dva grada.

Prikupljeni kabasti otpad, odnosno pojedine vrste materijala, prethodno usitnjene, završit će na jedan od tri načina. Mogu biti upućene na tržište sekundarnih sirovina (drvo, plastika, metal), na spaljivanje u cementnu industriju ili toplanske sisteme (drvo lošeg kvaliteta, tekstil, auto-gume, kompozitni materijali), ili biti iskorištene za prekrivanje deponijskog prostora (kamen i građevinski materijal).

POBOLJŠANJE SPREMNOSTI ZA HITNE INTERVENCIJE I KOORDINISANI ODGOVOR U POGRANIČNOM PODRUČJU SRBIJE I BOSNE I HERCEGOVINE

PARTNERI NA PROJEKTU: Gorska služba spasavanja Srbije, Gorska služba spašavanja Sarajevo (BiH), Gorska služba spašavanja Brčko distrikt BiH, Planinski savez „Tara” (Srbija)

CILJ PROJEKTA: Kroz ovaj projekat gorske službe spasavanja i Planinski savez Tara nastojat će unaprijediti saradnju i podići kapacitete za pružanje usluga spasavanja u poplavama te riječnim i planinskim nesrećama u prekograničnom području Srbije i Bosne i Hercegovine.

AKTIVNOSTI:

Projektom je omogućeno spasiocima gorskih službi da na realnim terenima i u kontrolisanim uslovima stiču i usavršavaju stečena znanja. Podizanje kapaciteta planirano je kroz obuke alpskog i turno skijanja, spasavanja iz bujičnih voda i poplava, ljetnog i zimskog spasavanja u planinama, urgentne medicine i vožnje motornih sanki. Ove obuke su i prilika za razmjenu iskustva i usklađivanje procedura koje se koriste u tehnikama spasavanja. Obuke prati i nabavka spasilačke opreme: motorne sanke, ATV vozila, spasilački čamac i tehnička oprema (šljemovi, poja-sevi, užad). Pored toga, planirano je i opremanje planinarskog doma na Tari, kao i

TRAJANJE PROJEKTA:
juni 2021 - februar 2023

UKUPNA VRIJEDNOST:
375,712.48 eura

EU KOFINANSIRANJE:
315,899.05 eura

trening centra u Sarajevu, koji će posjedovati vještačku stijenu i platformu za simulaciju helikopterskog spasavanja.

Projektom je planirana anketa stanovništva pograničnog područja, kako bi se utvrdio stepen znanja o vanrednim situacijama, prirodnim katastrofama i spremnosti za reagovanje u takvim situacijama. Nakon toga,

planirano je održavanje edukativnih sesija o zaštiti i spasavanju, sa akcentom na škole, starije sugrađane i romske zajednice. Pored kampanje podizanja svijesti o vanrednim situacijama, s ciljem da se benefiti ovog projekta održe i nakon njegovog završetka, za zaposlene u javnom sektoru lokalnih samouprava planirani su treninzi na temu edukacije stanovništva o vanrednim situacijama, a za članove štabova za vanredne situacije na temu sistema zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama.

Važan dio projektnih aktivnosti usmjeren je ka korištenju digitalnih tehnologija u funkciji spasavanja. Gorskim službama bit će dostupna elektronska baza spasilaca koji se nalaze u pograničnoj zoni, kao i on-line treninzi u formi video materijala te zajednička elektronska biblioteka sa priručnicima o tehnikama spasavanja. Pored toga, planirano je da se omogući brza obrada i analiza podataka kroz pripremu elektronskog formulara za unošenje informacija o nesrećama.

Procjenjuje se da će se vrijeme odziva spasilaca do mjesta gdje je potrebno izvršiti akciju značajno smanjiti. U tom smislu, benefiti projekta nisu usmjereni samo ka lokalnom stanovništvu, već i brojnim turistima koji posjećuju pograničnu regiju.

CoPRIS: TEHNIČKO JAČANJE SLUŽBI ZAŠTITE I SPASAVANJA ZA BRZO DJELOVANJE U KRIZNIM SITUACIJAMA

PARTNERI NA PROJEKTU: Grad Tuzla (BiH), Vodoprivredno preduzeće „Sava” Sremska Mitrovica u toku trajanja projekta pripojeno Vodoprivrednom privrednom društvu „Galovica” Zemun/Beograd (Srbija), Crveni krst/križ grada Tuzla (BiH) i Ronilački klub Sremska Mitrovica (Srbija)

CILJ PROJEKTA: Smanjiti ranjivost i povećati otpornost na prirodne i ljudski izazvane katastrofe u području Tuzle i Sremske Mitrovice kroz opremanje i obuku službi zaštite i spasavanja.

AKTIVNOSTI:

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva u kriznim situacijama koje su zadesile Tuzlu i Sremsku Mitrovicu, može se zaključiti da je tehnička neopremljenost službi zaštite i spasavanja jedna od otežavajućih okolnosti kad je riječ o potrebi za brzo reagovanje na terenu. Kroz projekat CoPRIS, spomenuti segment trebao bi biti znatno poboljšan, i to prateći propise i regulative EU.

 TRAJANJE PROJEKTA:
april 2021 - mart 2023

 UKUPNA VRIJEDNOST:
517,151.05 eura

 EU KOFINANSIRANJE:
408,751.05 eura

Da bi se unaprijedilo djelovanje na terenu, projektom je planirano tehničko opremanje svih službi zaštite i spasavanja, od Civilne zaštite, preko spasilaca i vatrogasaca, do ekipa Crvenog križa. To će podrazumijevati nabavku individualne zaštitne opreme kao što su uniforme, odnosno specijalizovana odjeća i obuća te materijalno-tehničkih sredstva potrebnih za rad mobilnih timova koji će pružati brzi odgovor u kriznim situacijama. Ovo se, između ostalog, odnosi na specijalizovane mašine te posebno opremljeno terensko vozilo za Civilnu zaštitu Grada Tuzle koje će služiti za djelovanje u slučaju katastrofa na području grada i šire.

S obzirom na to da je Sremska Mitrovica područje podložno poplavama, planirano je opremanje gradske spasilačke ekipe za brzo djelovanje u slučaju poplava. To se posebno odnosi na profesionalnu opremu namijenjenu za ronjenje, čamce te specijalizovanu IT opremu koja će olakšati rad i koordinaciju timova za spasavanje.

Sve ekipe bi trebale proći i adekvatnu obuku za korištenje novih materijalno-tehničkih sredstava kako bi što prije bile na raspolaganju građanima u slučaju prirodne ili druge katastrofe. Važno je naglasiti da se pomenuta specijalizovana oprema, osim u Tuzli i Sremskoj Mitrovici, može koristiti i na drugim područjima kako bi se pružila pomoć potencijalno ugroženima širom regiona.

Sva dosadašnja postignuća, prezentacije vještina i mogućnosti reagovanja u kriznim situacijama, posebno u spasavanju ljudskih života i materijalnih dobara, bit će prezentovana na zajedničkoj vježbi koju organizuju timovi iz Sremske Mitrovice i Tuzle.

UNAPREĐENJE UPRAVLJANJA SISTEMOM ZAŠTITE OD POŽARA U PREKOGRANIČNOM PODRUČJU BOSNE I HERCEGOVINE I SRBIJE

PARTNERI NA PROJEKTU: Opština Rogatica (BiH), Javno preduzeće „Nacionalni park Tara» (Srbija)

CILJ PROJEKTA: Unapređenje ljudskih i tehničkih kapaciteta za sprečavanje, reagovanje i spasavanje u situacijama požara u opštinama Rogatica i Bajina Bašta.

AKTIVNOSTI:

Implementacija ovog projekta poboljšat će koordinaciju i saradnju u prekograničnom području Srbije i Bosne i Hercegovine u upravljanju hitnim intervencijama u slučaju požara te će doprinijeti boljem upravljanju vatrogasnim sistemima u opštinama Rogatica i Bajina Bašta. Unapređenjem ljudskih kapaciteta, nabavkom vatrogasnih vozila i opreme, razmjenom najboljih praksi i umrežavanjem, projekat će osnažiti kapacitete za sprečavanje požara, ali i brzo reagovanje i spasavanje u situacijama izbijanja požara.

Opština Rogatica nabavit će vozilo sa hidrauličnom platformom za spasavanje

 TRAJANJE PROJEKTA:
mart 2021 - novembar 2022

 UKUPNA VRIJEDNOST:
429,737.52 eura

 EU KOFINANSIRANJE:
363,429.02 eura

ljudi iz visokih objekata. Za potrebe Nacionalnog parka Tara bit će nabavljena dva terenska vozila za brze intervencije. Vozila moraju biti manja i posebno nadograđena kako bi se vrijeme intervencije moglo skratiti. Požari u zoni Nacionalnog parka Tara se dešavaju skoro svake godina i praksa je pokazala da je brza i pravovremena intervencija ključna za njihovo uspješno gašenje, odnosno sprečavanje požara širih razmjera. Pored toga, 30 predstavnika opština Rogatica i Bajina Bašta, Nacionalnog parka Tara, Teritorijalne vatrogasne jedinice Rogatica, Vatrogasne jedinice Bajina Bašta, Dobrovoljnog vatrogasnog društva Bajina Bašta kao i predstavnika civilne zaštite iz dvije opštine, proći će posebne obuke o prevenciji i gašenju požara te spasavanju prilikom požara.

Pored institucija koje se bave intervencijama, spasavanjem te prevencijom i gašenjem požara u dvije opštine, najveću korist, kroz povećanje bezbjednosti ljudi i imovine, imat će stanovništvo Rogatice i Bajine Bašte, za koje je, kao jedna od projektnih aktivnosti, planirana kampanja o ulozi lokalnog stanovništva u prevenciji požara.

Ovaj projekat će podstaći veću međuinstitucionalnu saradnju između prekograničnih opština, doprinoseći stvaranju održivog i efikasnog sistema upravljanja hitnim intervencijama.

**Zajednički tehnički
sekretarijat**

Nemanjina 52
31000 Užice
+381 31 3100 263
office@srb-bih.org

**Antena
Tuzla**

Turalibegova bb, TC Pasaž
75000 Tuzla
+387 35 257 365
danijela.konjic@srb-bih.org

www.srb-bih.org

www.mei.gov.rs

www.dei.gov.ba

www.cfcu.gov.rs

Ova publikacija je napravljena uz finansijsku podršku Evropske unije.
Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost Ministarstava za evropske integracije
Vlade Republike Srbije i Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara
Bosne i Hercegovine i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

Program kofinansira
Evropska unija